

Το κράτος της **Αθήνας**

Μύθος: Το όνομα της Αθήνας

Σχετικά με το όνομα της Αθήνας υπάρχει ένας χαριτωμένος μύθος. Λένε πως φιλονίκησαν ο Ποσειδώνας με την Αθηνά, γιατί καθένας τους ήθελε να δώσει στην πόλη το δικό του όνομα και να είναι προστάτης της. Τότε μεσολάβησαν οι θεοί και έθεσαν τέρμα στη φιλονικία τους προτείνοντας την εξής λύση: Προστάτης της Αθήνας θα γινόταν ο θεός που θα έδινε το καλύτερο δώρο στην πόλη. Τότε ο Ποσειδώνας χτύπησε κάτω τη γη με την τρίαινά του και ξεπετάχτηκε ένα κάτασπρο και δυνατό άλογο. Την ίδια στιγμή χτύπησε και η Αθηνά με το δόρυ της τη γη και ξεπετάχτηκε μια καταπράσινη ελιά, φορτωμένη με υπέροχους καρπούς. Το δώρο της Αθηνάς κρίθηκε πιο πολύτιμο από τους θεούς, διότι η ελιά συμβόλιζε την ειρήνη και την εργασία. Έδωσαν λοιπόν τα πρωτεία στην Αθηνά. Έτσι η πόλη ονομάστηκε Αθήνα και από τότε έχει προστάτισσα την Αθηνά, τη θεά της σοφίας και των γραμμάτων.

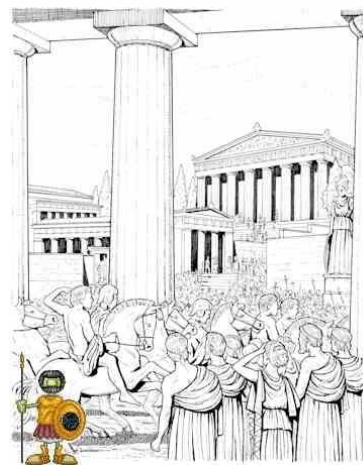
Η ανατροφή των Αθηναίων εφήβων

Όπως οι Σπαρτιάτες, έτσι και οι Αθηναίοι έδιναν μεγάλη σημασία στη μόρφωση και ανατροφή των παιδιών τους. Γι' αυτό ο Σόλωνας καθόρισε με ειδικό νόμο πώς πρέπει να μορφώνονται τα παιδιά και οι νέοι της Αθήνας. Σύμφωνα μ' αυτό το νόμο, οι γονείς ήταν υποχρεωμένοι να μαθαίνουν στα παιδιά τους γράμματα, μουσική και γυμναστική. Έτσι τα αγόρια πήγαιναν στο σχολείο από επτά ετών μέχρι να γίνουν δεκαέξι και μάθαιναν γραφή, ανάγνωση, μαθηματικά, αλλά και πώς να ρητορεύουν, να απαγγέλλουν ποίηση και να τραγουδούν σωστά. Μετά κατατάσσονταν στους εφήβους. Η κατάταξη τους αυτή στους εφήβους γινόταν με επίσημη τελετή. Παρουσιάζονταν στην Εκκλησία του Δήμου* και παραλάμβαναν το δόρυ, την περικεφαλαία και την ασπίδα και έδιναν τον επίσημο όρκο του εφήβου, που έμεινε περίφημος στην ιστορία. Ο όρκος αυτός ήταν ο εξής, μεταφρασμένος από τον ποιητή μας Κωστή Παλαμά:

*Θα τα κρατώ τα όπλα αυτά και δε θα τα ντροπιάσω
και μόνος και με συντροφιά κι εδώ κι όπου λάχω.*

*Θα πολεμήσω ακούραστα κι αφρόντιστα θα πέσω
και τους δίκαιους θ' αγαπώ και θα τιμώ τους νόμους,*

*θα κατατρέχω τον κακό, τον ψεύτη, τον προδότη
κι αν ίσως ψέματα μιλώ, κολάστε με, θεοί μου.*

Έτσι σκοπός της μόρφωσης των νέων ήταν να γίνουν φλογεροί πατριώτες και καλοί άνθρωποι. Μετά την ορκωμοσία τους οι έφηβοι αναλάμβαναν σοβαρότερα καθήκοντα. Στρατοπέδευαν στο ύπαιθρο, διέμεναν σε φρούρια, έπαιρναν μέρος σε θρησκευτικές τελετές και μάθαιναν κάποιο επάγγελμα. Από το 20ο έτος της ηλικίας τους θεωρούνταν Αθηναίοι πολίτες.

**εκκλησία του Δήμου: Τεράστια ανοικτή συγκέντρωση όπου οι άνθρωποι λέγανε τη γνώμη τους και υποδείκνυαν στις κυβερνήσεις τους τι να κάνουν σε κάθε ζήτημα*

Γυναίκες στην αρχαία Αθήνα

Οι ναοί και τα δημόσια κτίρια ήταν διακοσμημένα με αγάλματα και ψηλές μαρμάρινες κολόνες. Τα σπίτια αντίθετα, ήταν απλά, φτιαγμένα από λάσπη και τούβλα. Οι γυναίκες ζούσαν σε ένα ξεχωριστό μέρος του σπιτιού, το γυναικωνίτη, όπου δε γίνονταν δεκτοί οι άντρες. Δεν μπορούσαν να συμμετάσχουν σε καμιά δημόσια εκδήλωση. Έμεναν στο σπίτι τους ως τα δεκατρία τους χρόνια, όταν μπορούσαν να παντρευτούν. Τα νεαρά κορίτσια από πλούσιες οικογένειες είχαν τη δυνατότητα να μαθαίνουν γραφή και ανάγνωση στο σπίτι. Αυτό που μάθαιναν όμως καλύτερα από τη μητέρα τους ήταν το γνέσιμο των νημάτων και η ύφανση των υφασμάτων. Οι γυναίκες ήταν αυτές, που έραβαν το ρουχισμό της οικογένειας και ότι άλλο ήταν απαραίτητο για το σπίτι: χαλιά, κουβέρτες, σεντόνια κλπ.

Η ανατροφή των Αθηναίων εφήβων

Όπως οι Σπαρτιάτες, έτσι και οι Αθηναίοι έδιναν μεγάλη σημασία στη μόρφωση και ανατροφή των παιδιών τους. Γι' αυτό ο Σόλωνας καθόρισε με ειδικό νόμο πώς πρέπει να μορφώνονται τα παιδιά και οι νέοι της Αθήνας. Σύμφωνα με αυτό το νόμο, οι γονείς ήταν υποχρεωμένοι να μαθαίνουν στα παιδιά τους γράμματα, μουσική και γυμναστική. Η εκπαίδευση των παιδιών άρχιζε από το 7^ο έτος και συνεχιζόταν μέχρι το 16^ο. Μετά κατατάσσονταν στους εφήβους. Η κατάταξη τους αυτή στους εφήβους γινόταν με επίσημη τελετή. Παρουσιάζονταν στην Εκκλησία του Δήμου και παραλάμβαναν το δόρυ, την περικεφαλαία και την ασπίδα και έδιναν τον επίσημο όρκο του εφήβου, ο οποίος έμεινε περίφημος στην ιστορία. Ο όρκος αυτός ήταν ο εξής, μεταφρασμένος από τον ποιητή Κωστή Παλαμά:

*«Θα τα κρατώ τα όπλα αυτά και δε θα τα ντροπιάσω
Και μόνος και με συντροφιά κι εδώ κι όπου λάχω.
Θα πολεμήσω ακούραστα κι αφρόντιστα θα πέσω
Και τους δικαίους θ' αγαπώ και θα τιμώ τους νόμους
Θα κατατρέχω τον κακό, τον ψεύτη, τον προδότη
Κι αν ίσως ψέματα μιλώ, κολάστε με, Θεοί μου».*

Εργασίες:

1. Πώς δημιουργήθηκε η πόλη της Αθήνας και από ποιο; (σελ. 38)

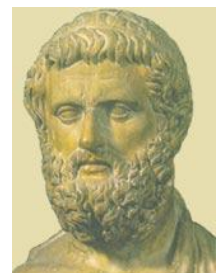
2. Ποια γιορτή συνδέεται με την δημιουργία της Αθήνας; (σελ. 38)

3. Ποιο ήταν το πολίτευμα στην Αθήνα; (σελ. 39)

4. Από ποιους γράφτηκαν οι νόμοι της Αθήνας;

5. Τι εννοούμε σήμερα όταν λέμε «δρακόντια μέτρα»;

6. Πώς σχολιάζεις τα μέτρα που πήρε ο Σόλωνας; (σελ. 40)

7. Ποια η σχέση του Σόλωνα με την Κύπρο; (παράθεμα 2, σελ. 41)

8. Ποιος ήταν ο θεμελιωτής της Δημοκρατίας στην Αθήνα; (σελ. 43)

9. Πώς λειτουργεί ένα δημοκρατικό πολίτευμα σήμερα;

10. Πώς λειτουργούσε η Δημοκρατία στην αρχαία Αθήνα; Παράθεμα 1 σελ. 43

11. Τι ήταν ο οστρακισμός; (παράθεμα 1, σελ. 43)

Προαιρετικό: Ψάξε να βρεις πληροφορίες για τα πιο κάτω θέματα και να τις διηγηθείς στους συμμαθητές σου:

1. Πώς πήρε η Αθήνα το όνομά της;
2. Τη συνάντηση του Σόλωνα με τον Κροίσο.